

vidt muligt normalt, deriblandt ogsaa, at Skyldnermoralen skal opretholdes, men at ogsaa Profitmoralen skal holdes i Aye, at med andre Ord Forsøgene paa at kaste sine Forpligtelser af sig og Forsøgene paa at drage en ublu Fortjeneste af sine Medborgeres øjeblikkelige Trang i lige Grad betragtes som Aager paa den fælles vanskelige Situation. Og i saa Henseende vil ingen af Udvalgets Medlemmer benægte, at der uden Undtagelse har været trofast Genlyd i Udvalget af denne Folkets Stemning, saaledes som den er kommet os for Øre ikke mindst gennem Nationalbankens og gennem Provinshandlerforeningens Henvendelser og gennem de talrige personlige Henvendelser fra Handelshuse, som intet bedre ønsker end at opfylde deres Forpligtelser, og som i Praksis viser, at de ikke agter at benytte Situationen til at klemme deres Debitorer.

Selv om man nu maa indrømme — og det maa man jo —, at den hele udenrigske Situation, som slaar tilbage paa os, endnu er i sin Vorden, at vi kun staar ved Begyndelsen af det mægtige Drama, hvis Konsekvenser ogsaa vi underkastes, saa har de Regeringsmedlemmer, som har fremsat Lovforslag om de midlertidige økonomiske Foranstaltninger, som Situationen krævede, Justitsministeren, Finansministeren, Handelsministeren og Indenrigsministeren, nøje holdt sig den Linie efterrettelige — og Rigsdagen har fulgt dem deri —, at de Foranstaltninger, som træffes, ikke skal skabe Uro, men tværtimod afværge den, hindre, for at bruge det gængse Udtryk, *run* i de forskellige Former, sikre Omsætningen, værne Kreditten, tæmme Prisstigningen, vedligeholde Ind- og Udførselen. Og fra alle Sider er dette Standpunkt da ogsaa søgt gennemført ved det Lovforslag, som her foreligger, og de foreslaaede Ændringer, selv om vi er uenige med Hensyn til Midlerne dertil. Regeringschefen udtrykte det ved Fremsættelsen, det staar i Motiverne, det lyser ud af hver Bestemmelse i § 1, det er yderligere præciseret i Ændringsforslagene, om hvilke der i Enkelthederne er Enighed, selv om kun et Flertal staar som Forslagsstillere, og det vil ogsaa være min ene Hovedsætning i disse Indledningsbemærkninger, at efter denne Lovs Emanation som før den er der ingen almindelig Betalingshenstand her i Landet, slet ingen særlig Henstand for Gæld, som er stiftet efter den 1. August, og hvad angaar den Gæld, baade Varegæld og løs Gæld, som er stiftet forinden den 1. Au-

gust, saa skal den, der *kan* betale, betale efter Loven som før den. Mellem Kreditor og Debitor vil blive ydet eller nægtet Henstand ved Overenskomst i alt væsentligt som sædvanligt. Der vil ved Dom eller ved Forlig blive givet Kreditor Midler i Hænde mod dem, der ønsker at smøge Forpligtelser af sig; Forrykkelse af Status til Fordel for en Kreditor og til andres Skade vil efter Lovens Emanation som før dens Emanation være hindret ved Konkurslovens Afkræftelsesregler, saaledes at Konkursafkræftelsesfristerne ikke kan gøres gældende derimod. Kort sagt, Moratoriumet i Indlandet er paa alle Leder og Kanter begrænset og skal være begrænset til det Tilfælde, at Debitor paa Grund af de overordentlige Forhold ikke *kan* betale, saaledes som det efter min Mening meget heldigt er udtrykt i Ændringsforslag Nr. 2. Jeg maa maaske her tilføje, at Handelsministeren — og jeg mener med Rette — lægger ganske særlig Vægt paa, at der skal støvnes til Betaling, inden Henstand kan gives. Det vil sige, at for hele den Del — og det er jo den langt overvejende Del — af den danske Forretningsstand, hvor Kreditten, Tilliden til dens Forretningsførelse, er af Værdi, vil denne Lov om Henstand hverken gøre fra eller til med Hensyn til Henstand.

Paa den anden Side har de overordentlige Forhold — Udeblivelse af Betalinger fra Udlandet af, hvad Udlandet skylder os; Krigen med dens Følge af Trafik- og Erhvervsstandsninger; det, at Raamaterialierne ikke kan faas hjem til Industrien; det, at de udenlandske Varer, som er bestemte til Køb paa anden Haand her i Landet, ikke kan naa frem enten paa Grund af Udlandets Udførselsforbud eller paa Grund af Skibsfartens Standsning; vor egen Eksports momentane Stilstand og permanente Vanskeliggørelse — kort sagt, alle de Omstændigheder, som følger med den mægtige Krigstilstand, i Forening — ført til denne Situation, om hvilken alle sagkyndige i Enighed nu udtaler, at der under den ikke bør kunne kræves en pludselig Tilbagebetaling af den i Udlandet stiftede Gæld. Under de meget dybtgaaende Drøftelser, vi har haft i Udvalget i lange og mange Møder, er der intet Medlem, der, efter at Oplysningerne er blevet givet os fra Ministrene, har trøstet sig til at modsætte sig det udenlandske Moratorium, og jeg vil kun i den Henseende citere, hvad der staar i Bemærkningerne til Lovforslaget: „dels at en stor Del af denne Gæld er fremkommet ved